

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/34/2021
Identifikačné číslo spisu:	2113218402
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2113218402.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu X. U.Á., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. O. XXXX/XX, XXX XX W., zastúpeného JUDr. Darinou Kuriňavovou, advokátkou so sídlom Kapitulská 5, 917 01 Trnava, proti žalovanej P. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, XXX XX W., zastúpenej JUDr. Júliusom Šefčíkom, advokátom so sídlom 9. mája 15, 917 02 Trnava, o zaplatenie 18.600,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8C/95/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 06. marca 2019 sp. zn. 10Co/295/2017 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná m á voči žalobcovi nárok náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej iba „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 27. februára 2017 č. k. 8C/95/2014-149 zamietol žalobu o zaplatenie 18.600,- eur s príslušenstvom a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej výške. Urobil tak po zistení, že článok VI kúpnej zmluvy so zrušením vecného bremena uzatvorenej dňa 07.05.2012 medzi žalovanou ako predávajúcou a zároveň povinnou z vecného bremena, žalobcom ako oprávneným z vecného bremena a kupujúcim Z.. W. X., v ktorom žalobca ako oprávnený z vecného bremena prehlásil, že súhlasí so zrušením vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania prevádzaného bytu spolu s jeho súčasťami za podmienky, že žalovaná ako predávajúca uhradí oprávnenému z vecného bremena čiastku 18.600,- eur do 10 dní od pripísania celej sumy na účet predávajúcej, predstavuje odkladaciu podmienku, ktorá splnená nebola (suma 18.600,- eur nebola žalovanou zaplatená), preto právne účinky podmieneného právneho úkonu nemali nastať (vecné bremeno sa nemalo zrušiť). Poukázal na ustanovenia § 36 ods. 1 až 5, § 151n ods. 1 a 2, § 151o ods. 1, § 151p ods. 1 a § 588 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a uviedol, že § 36 ods. 3 OZ by nebolo možné aplikovať (čo žalobca ani nežiadal), lebo za zámerné a neoprávnené zmarenie odkladacej podmienky nemožno považovať konanie (žalovanej), s ktorým bola druhá zmluvná strana (žalobca)

uzrozmeneá a ku ktorému dala svoj súhlas. Žalobca uviedol, že asi mesiac po podpise uvedenej zmluvy išli zmluvné strany na kataster a on tam podpísal lístok, na základe ktorého mu bolo po čase z katastra oznámené, že vecné bremeno bolo zrušené. Žiadny z účastníkov konania o povolení vkladu nenamietal nedodržanie dohodnutých podmienok v zmluve zo 07.05.2012 a všetky zmluvné strany aj po uplynutí lehoty určenej na splnenie podmienky (do 24.05.2012) vyvíjali kroky, aby správny orgán vklad celej predloženej zmluvy, teda oboch právnych úkonov (kúpa a zrušenie vecného bremena) povolil. V časti trov konania okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „CSP“), vecne plným úspechom žalovanej v spore.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na základe odvolania žalobcu rozsudkom zo dňa 6. marca 2019 sp. zn. 10Co/295/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd podľa § 382 CSP vyzval strany, aby sa písomne vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 34, § 35, § 37, § 39, § 40 ods. 1 až 3 a § 41 OZ, ktoré pri doterajšom rozhodovaní sporu neboli použité a sú pre rozhodnutie rozhodujúce. Urobil tak po zistení, že rozsudok súdu prvej inštancie treba považovať vo výroku za vecne správny, avšak na základe iného právneho posúdenia, rozdielneho od posúdenia súdom prvej inštancie.

2.1. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že sa pred posudzovaním požiadavky nastolenej žalobou (peňažné plnenie) vôbec nezaoberal existenciou zmluvného konsenzu, z ktorého žalobca vyvodzuje svoj nárok. Odvolací súd citoval § 151n ods. 1 a 2, § 151o ods. 1 a 2, § 151p ods. 1, 2 a 4 OZ a konštatoval, že aj keď s účinnosťou od 01.01.1993 Občiansky zákonník zánik vecného bremena písomnou zmluvou výslovne neupravuje, účastníci právneho vzťahu - oprávnený a povinný z vecného bremena - môžu vecné bremeno zrušiť ďalej aj dohodou. Vecné bremená zanikajú najčastejšie písomnou zmluvou uzavretou medzi účastníkmi právneho vzťahu. K právnym následkom takéhoto zániku dochádza obdobne ako pri vzniku vecného bremena vkladom do katastra nehnuteľností. Ide o formu zániku vecného bremena, pre ktorú platia všeobecné ustanovenia o zmluvách a právnych úkonoch (§ 37 - 39, § 43 a nasl., § 46 a nasl. OZ) a primerane aj zásady týkajúce sa písomnej zmluvy o zrušení vecného bremena. Zmluva o zrušení vecného bremena môže byť spísaná na tej istej listine ako zmluva o prevode nehnuteľnosti (R 14/1988).

2.2. Odvolací súd poukázal na § 34, § 35 ods. 1 a 3, § 37 ods. 1 a 3, § 40 ods. 1 až 3 a § 41 OZ a na žalobné tvrdenie žalobcu, že v článku VI kúpnej zmluvy so zrušením vecného bremena zo dňa 07.05.2012 (ďalej aj „zmluva“) bola uzavretá medzi stranami sporu (žalovanou ako povinnou z vecného bremena a žalobcom ako oprávneným z vecného bremena) dohoda o zrušení vecného bremena, teda dvojstranný právny úkon. Podľa odvolacieho súdu však formulácia článku VI uvedenej zmluvy tomu nezodpovedá, pretože chýba prejav vôle osoby povinnej z vecného bremena uzavrieť dohodu o zrušení vecného bremena. Článok VI zmluvy obsahuje výlučne jednostranný právny úkon, a to súhlas žalobcu ako oprávneného z vecného bremena so zrušením vecného bremena s podmienkou, ktorá navyš nie je vyjadrená určito (vo formulácii „...Vecné bremeno sa ruší za podmienky, že predávajúca uhradí oprávnenému z vecného bremena čiastku 18 600 €, slovom osemnásťtisícšesťsto EUR do 10 dní od okamihu pripísania celej sumy na účet predávajúcej.“ chýba uvedenie, akej celej sumy a kto ju mal zaplatiť).

2.3. Platná dohoda o zrušení vecného bremena podľa odvolacieho súdu v konaní nebola preukázaná, lebo takýto dvojstranný písomný prejav vôle z čl. VI kúpnej zmluvy so zrušením vecného bremena, uzatvorenej dňa 07.05.2012 nevyplyva. Uvedený článok obsahuje len jednostranný právny úkon oprávneného z vecného bremena, ktorý mal súhlasiť so zrušením vecného bremena pod podmienkou, ktorá je neurčitou a absolútne neplatnou. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno na preukázanie povinnosti plnenia žalovanej z dohody o zrušení vecného bremena. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho a odvolacími dôvodmi nespochybného rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalovanej priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Dôvod pre aplikáciu § 257 CSP odvolací súd nevidel.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) tvrdiac, že považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nezákonné, nespravodlivé, spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci, čím je založený dôvod na podanie dovolania v zmysle ust. § 421 a § 432 ods. 1 CSP. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania a zobral do úvahy skutočnosti, ktoré nevyplynuli z vykonaného dokazovania ani inak nevyšli v konaní najavo. Tvrdil aj logický rozpor v hodnotení dôkazov a bagatelizáciu svojich tvrdení súdmi nižších inštancií. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalovanej uložil povinnosť náhrady trov dovolacieho konania.

3.1. Dovolateľ zopakoval celý obsah svojho odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne uviedol, že odôvodnenie záveru súdu prvej inštancie o nemožnosti aplikácie § 36 ods. 3 OZ a skutočnosť, že žalobca rozhodnutie správy katastra nenapadol ani podaním správnej žaloby neobstoí, v súvislosti s hodnotením právneho úkonu obsiahnutého v čl. VI zmluvy ide o právne bezvýznamnú skutočnosť. S odôvodnením rozsudku okresného súdu dovolateľ nesúhlasil aj preto, že sa opiera len o hodnotenie tohto ustanovenia ako odkladacej podmienky bez vysporiadania sa s jeho obsahom a účelom ako záväzku žalovanej. Z výsluchu žalobcu ale bola zistená jeho skutočná vôľa pri uzatváraní zmluvy (odplatnosť zrušenia vecného bremena). Dovolateľ zdôraznil potrebu výkladu právneho úkonu nielen jeho jazykovým vyjadrením, ale aj skúmaním vôle konajúceho v spojení so všetkými právnymi úkonmi, ktoré urobili žalobca a žalovaná. Žalovaná si bola vedomá, že išlo o jej záväzok zaplatiť žalobcovi odplatu za zrušenie vecného bremena.

3.2. Na podporu dovolacieho tvrdenia o bagatelizácii významu a vyhodnotenia výpovede žalobcu súdmi nižších inštancií dovolateľ zopakoval obsah svojej výpovede na pojednávaní konanom dňa 06.08.2015. Zdôraznil, že zmluvu podpísal dôverujúc žalovanej, že mu sumu 18.600,- eur vyplatí. Súd sa nevysporiadali s tým, že žalovaná takúto čiastku vložila do banky a následne ju vybrala bez jej odovzdania žalobcovi. Žalovaná teda tiež mala úmysel dohodnúť odplatu za zrušenie vecného bremena. K tvrdeniu žalovanej, že sa žalobca nikdy nechcel stať vlastníkom tejto finančnej čiastky, žalobca vypočutý nebol. Bez ohľadu na to, že súdy dojednanie čl. VI zmluvy považovali za odkladaciu podmienku, išlo o záväzok žalovanej zaplatiť dovolateľovi odplatu za zrušenie vecného bremena. Navyše na poslednom pojednávaní bola popretá spornosť výpovede žalovanej a nemožno hodnotiť jej obsah ako nesporný. Dovolateľ označil za pochybenie odvolacieho súdu pri hodnotení dôkazu záver o tom, že časť dohody zo dňa 28.11.2012 je nováciou záväzku, pretože jej znenie je neurčité a nezrozumiteľné. Za právne bezvýznamný dovolateľ označil listinný dôkaz vypracovaný advokátom JUDr. N. O..

3.3. V zmysle § 444 ods. 2 CSP dovolateľ navrhol odklad právoplatnosti rozsudku okresného aj rozsudku krajského súdu „nakolko sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, keď v rozsudku súdu prvej inštancie súd priznáva žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu“. Výška žalovanej priznanej náhrady trov je pre dovolateľa neprimerane vysoká a súčasne likvidačná vzhľadom na jeho príjem zo starobného dôchodku 488,70 eur a vdovského dôchodku 78,80 eur postačujúci na úhradu nevyhnutných mesačných nákladov dovolateľa.

4. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nevidí najmenší dôvod, prečo by mal súd dovolanie povoliť. Celá situácia bola súdmi vydokladovaná a s ich rozhodnutiami sa stotožňuje. Žalobca iba inými slovami okomentoval situáciu, o ktorej súdy už raz v roku 2019 právoplatne rozhodli. Nie je uvádzaná žiadna iná alebo nová skutočnosť tak, ako požaduje zákon. Navrhla zamietnuť návrh o povolení dovolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (účastník konania), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolateľ cestou jeho právnej zástupkyne tvrdil, že dovolanie podáva z dôvodu uvedeného v § 421 CSP. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho

právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Povinnosťou dovolateľa preto bolo tak, ako uvádza § 432 ods. 2 CSP, vymedziť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho (nie skutkového) posúdenia. Rovnako bol dovolateľ povinný uviesť, či podáva dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/ CSP, resp. či uplatňuje všetky tam uvedené dôvody. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom by mal konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je povinnosťou dovolateľa, okrem konkretizovania právnej otázky riešenej odvolacím súdom a uvedenia, ako ju riešil odvolací súd, tiež vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je povinnosťou dovolateľa po konkretizácii právnej otázky riešenej odvolacím súdom a uvedení, ako ju riešil odvolací súd, označiť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že prípustnosť dovolania dovolateľ riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nešpecifikoval nijakú právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju riešil odvolací súd, a taktiež neuviedol, ako mala byť (konkrétne) právna otázka správne riešená. Ak v súvislosti s týmito dovolacími dôvodmi žalobca (dovolateľ) de facto vo všeobecnosti namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, nemožno to považovať za riadne uplatnenie (zdôvodnenie) prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

7. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 a sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že dovolateľ uplatnil ako dovolací dôvod tzv. vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zákona vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Jedným z hlavných znakov charakterizujúcich procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP je zásah súdu do práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Žalobca v dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, jeho ako aj skutkový stav nemajúci základ vo vykonanom dokazovaní a nesprávne hodnotenie dôkazov.

10. Medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania patrí právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto

súdu pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky napr. aj v náleze III. ÚS 119/03. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

11. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

12. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamena, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

13. Dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení spočíva len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má ale dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14. V konkrétnostiach dovolateľ nesúhlasil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie týkajúcim sa úvahy o nemožnosti aplikácie § 36 ods. 3 OZ a v súvislosti s hodnotením právneho úkonu obsiahnutého v čl. VI kúpnej zmluvy označil za právne bezvýznamný záver okresného súdu, že žalobca sa nebránil proti výmazu vecného bremena správnu žalobou. Uviedol tiež, že okresný súd sa nezaoberal významom ustanovenia čl. VI kúpnej zmluvy a nevysporiadal sa s jeho obsahom a účelom ako záväzkom žalovanej zaplatiť žalobcovi za zrušenie vecného bremena čiastku 18.600,- eur. Súdom obidvoch inštancií vytkol nesprávnosť vyhodnotenia výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 06.08.2015, hodnotenia konania žalovanej, ktorá uvedenú sumu vložila do peňažného ústavu a následne ju odtiaľ vybrala aj to, že neodstránili pochybnosť o obsahu uvedeného zmluvného ustanovenia jeho výkladom skúmajúcim aj vôľu konajúcej osoby.

15. Dovolací súd vzhľadom na nespokojnosť dovolateľa so závermi súdu prvej inštancie zdôrazňuje, že odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie síce ako vecne správne potvrdil, ale (za použitia § 382 CSP) na základe iného právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie povinnosti plnenia žalovanej z dohody o zrušení vecného bremena. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý obsah zmluvného dojednania čl. VI vyhodnotil ako odkladaciu podmienku, ktorá nenastala, odvolací súd v súlade so žalobným tvrdením žalobcu o existencii dohody o zrušení vecného bremena skúmal, či je uvedené zmluvné ustanovenie záväzkom, teda dvojstranným právnym úkonom. Argumentácia dovolateľa vo vzťahu k rozsudku súdu prvej inštancie je potom pre účely dovolacieho konania podstatná iba vo vzťahu k potrebe náležitého odôvodnenia rozhodnutia.

16. Dovolací súd je toho názoru, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie spĺňajú z hľadiska ich odôvodnenia atribúty zásad spravodlivého súdneho konania. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Odvolací súd sa dostatočne zaoberal (iba) relevantnými odvolacími tvrdeniami žalobcu, ktorý v odvolaní uviedol, že okresný súd sa nezaoberal významom ustanovenia čl. VI. kúpnej zmluvy, nevysporiadal sa s jeho obsahom a účelom ako záväzkom žalovanej voči žalobcovi zaplatiť za zrušenie vecného bremena čiastku 18.600,- eur. Naopak, odvolací súd posudzoval, či je čl. VI kúpnej zmluvy zo 07.05.2012 dvojstranným právnym úkonom (teda záväzkom) a dospel k záveru, že formulácia článku VI. uvedenej zmluvy tomu nezodpovedá, pretože chýba prejav vôle povinnej osoby z vecného bremena (t. j. žalovanej, pozn. dovolacieho súdu) uzavrieť dohodu o zrušení vecného bremena. Z rozsudku odvolacieho súdu (bod 8. na str. 10 a 11 odôvodnenia) je tiež zrejmé, že aj pre dohodu o zrušení vecného bremena sa vyžaduje písomná forma (rovnako ako pri jeho vzniku). Odvolací súd dospel k záveru, že cit.: „Platná dohoda o zrušení vecného bremena v konaní nebola preukázaná, keď takýto dvojstranný písomný prejav vôle z čl. VI Kúpnej zmluvy so zrušením vecného bremena, uzatvorenej zmluvnými stranami dňa 7.5.2012, nevyplyva, uvedený článok obsahuje len jednostranný právny úkon oprávneného z vecného bremena, ktorý mal súhlasiť so zrušením vecného bremena pod podmienkou, ktorá je neurčitou a absolútne neplatnou. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno na preukázanie povinnosti plnenia žalovanej z dohody o zrušení vecného bremena“. Dovolací súd dopĺňa, že pre absenciu písomného prejavu vôle žalovanej na uzavretí dohody o zrušení vecného bremena bolo nevhodné vykladať uvedené zmluvné dojednanie z hľadiska skúmania vôle žalobcu, zaoberať sa konaním žalovanej pri manipulácii so žalovanou sumou, resp. dať do súvislosti všetky právne úkony dovolateľa uskutočnené so žalovanou a predchádzajúce prevody nehnuteľností. Rovnako vzhľadom na odlišné právne posúdenie sporu odvolacím súdom nebolo potrebné skúmať namietanú účelovosť obrany žalovanej spočívajúcej v tvrdení, že ide o odkladaciu zmluvnú podmienku.

17. K dovolacej výtku, že si odvolací súd osvojil tvrdenie žalovanej, že sa dovolateľ nikdy nechcel stať vlastníkom spornej finančnej čiastky bez toho, že by bol k tomu vypočul žalobcu, dovolací súd udáva, že uvedené tvrdenie predniesla žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 25.04.2016 (č. l. 133), ktorého obsah oboznámil okresný súd na pojednávaní dňa 26.04.2016 v prítomnosti žalobcu aj jeho právnej zástupkyne. Na tomto pojednávaní bola žalovaná aj vypočutá, jej vyjadrenie bolo protistranou označené za bezpredmetné a irelevantné a za snahu presvedčiť súd o tom, že žalobca netrval na zaplatení predmetnej sumy. Z obsahu rozsudku odvolacieho súdu pritom nevyplyva, že by si odvolací súd takéto tvrdenie žalovanej osvojil ako právne významné tak, ako tvrdí dovolateľ. Rovnako sa odvolací súd nezaoberal listinou vypracovanou advokátom JUDr. N. O., o ktorej samotný dovolateľ tvrdí v dovolaní, že ide o právne bezvýznamný dôkaz a nezaoberal sa ani časťou dohody zo dňa 28.11.2012, ktorú mal hodnotiť ako nováciu záväzku, s čím dovolateľ nesúhlasil, pretože ide o dojednanie neurčité a nezrozumiteľné.

18. Dovolací súd uzatvára, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú riadne odôvodnené (zrozumiteľné) a ani proces dokazovania v prejednávanom spore nebol postihnutý nijakými (závažnými) deficitmi (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.). Skutkové závery prijaté konajúcimi súdmi nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Na základe toho dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je nedôvodné, a preto ho dovolací súd ako celok zamietol (§ 448 CSP).

19. K návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti rozsudkov súdov nižších inštancií dovolací súd uvádza, že žalobcovi bola uložená povinnosť plniť žalovanej náhradu trov konania. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre rozhodnutie podľa § 444 ods. 2 CSP, o čom v súlade s ustálenou súdnou praxou (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019 alebo 4Cdo/108/2019) nevydal samostatné rozhodnutie.

20. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.